

aan Gemeente Zaltbommel
t.a.v. De heer C. van Geerestein

Ptolemaeuslaan 40
3528 BP Utrecht
T +31 88 04 800

datum 9 april 2024
referentie 202047433-N24-076
onderwerp Schriftelijke reactie op de door waterschap Rivierenland
ingediende zienswijze op het Ontwerp Bestemmingsplan
Zaltbommel, de Wildeman III

Hierbij ontvangt u een schriftelijke reactie op de door Waterschap Rivierenland (WSRL) ingediende zienswijze op het Ontwerp Bestemmingsplan Zaltbommel, De Wildeman III (brief d.d. 28-02-2023 met kenmerk 2023010867/2023027439)

De zienswijze van WSRL heeft betrekking op de onderdelen *riolering*, *waterkwaliteit* en *waterkwantiteit*. Hierna wordt op deze onderdelen een reactie gegeven.

Een korte terugblik

De ontwikkeling van bedrijvenpark Wildeman III kent een lange voorgeschiedenis. Reeds in 2017/2018 werden de eerste contouren van deze uitbreiding geschetst. In 2018 is ondermeer een watertoets opgesteld op basis van een zeer globaal plan. Dit rapport (RPS, 25 oktober 2018 met kenmerk 1803543A00-R18-766) betrof een integrale watertoets voor het gehele bedrijventerrein De Wildeman. In de toets wordt specifiek ingegaan op de ontwikkeling van De Wildeman III. In de watertoets – zoals vermeld – de consequenties voor riolering voor het plangebied niet meegenomen. Dit onderdeel werd door de gemeente in een apart spoor uitgewerkt. Omdat in 2018 er nog geen concreet plan was voor De Wildeman III, heeft de watertoets betrekking op algemene zaken zoals toekomstige waterpeilen, berekening van de totale waterbergingsopgaaf en het schetsen van een grof raamwerk van de waterhuishoudkundige structuur. De gemeente Zaltbommel heeft een samenvatting gemaakt van de watertoets en heeft deze ‘waterparagraaf’ gevoegd bij het Ontwerp Bestemmingsplan december 2022.

In de aanloop naar het Ontwerp Bestemmingsplan is een Inspiratieboek voor bedrijventerrein Wildeman III opgesteld (BügelHajema, november 2022). Dit betreft een verbeelding van de inrichting met een meer concrete invulling van verkaveling, ruimtelijke kwaliteit en ontsluiting. Inmiddels vindt een actualisering plaats van het inspiratieboek (april 2024).

Riolering

Voor De Wildeman III wordt uitgegaan van een gescheiden rioolstelsel. Er komen twee stelsels in dit bedrijvenpark: een vuilwater-riool en een regenwaterriool(*). Deze zijn volledig gescheiden van elkaar en er komen dus ook geen overstortvoorzieningen naar het oppervlaktewater.

(*) Mogelijk dat in De Wildeman III een regenwaterriool geheel achterwege kan blijven omdat bedrijven en wegontsluiting rechtstreeks kunnen afvoeren naar ontvangende voorzieningen (zie hierna).

Het afvalwater van bedrijven (veelal huishoudelijk afvalwater) wordt met een rioolstelsel ingezameld en via persleidingen afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van WSRL aan de Onderlangsweg in Zaltbommel. In Wildeman III zal daartoe een extra rioolgemaal worden gesticht, van waaruit het afvalwater wordt verpompt naar een gereserveerde -reeds aanwezige- persleiding bij

de rotonde Van Heemstraweg-oost/Wildemanweg. Via deze leiding wordt het eindrioolgemaal Zaltbommel Oost bereikt. Hier vandaan wordt het afvalwater verder getransporteerd naar de RWZI. Bij de stichting van het hoofdrioolgemaal is rekening gehouden met de volledige ontwikkeling van bedrijventerrein De Wildeman. In bijlage 1 wordt schetsmatig de situatie weergegeven. In deze bijlage ligt de gereserveerde persleiding parallel aan twee andere leidingen die thans het rioolwater van De Wildeman I en II vervoeren naar het eindrioolgemaal Zaltbommel Oost. Een stukje nieuwe persleiding (stippellijn) en rioolgemaal dienen nog nader te worden gedimensioneerd in de fase voorafgaande aan vergunningaanvraag.

Het regenwater van verhardingen (wegen, terreinen, daken) wordt naar bergings- en infiltratievoorzieningen geleid en zal na een bepaalde verblijftijd het openwater bereiken. Deze droogvallende systemen vormen de fysieke begrenzingen tussen de uitgeefbare kavels. Omdat ze niet tot het oppervlaktewatersysteem behoren, wordt deze berging niet meegerekend in het totaaloppervlak water. De bodemhoogte van deze zaksloten, wadi's of laagtes met lijnafwatering ligt een aantal decimeters boven het oppervlaktewaterpeil. In bijlage 1 is dit systeem (groene lijnen) van ontvangend regenwater schematisch weergegeven.

De Wildeman III (bruto 8,9 ha en uitgeefbaar 6,3 ha) zal qua bedrijfsvestiging globaal overeen komen met I en II. Bedrijven die zich hier willen vestigen vallen in de milieucategorie 3.2 of lager (zie regels bij het ontwerp bestemmingsplan). Inmiddels heeft zich een aantal geïnteresseerden gemeld bij de gemeente. Het merendeel van deze aanmeldingen betreffen bedrijven die focus hebben op opslag en distributie, ondersteuning horeca, aannemerij met kantoor en logistiek. Met in achtneming van de eisen die door de gemeente Zaltbommel voor vestiging worden gesteld, wordt het totaal aantal bedrijven dat zich hier kan vestigen berekend op maximaal 19. Hiervan hebben 6 bedrijven een oppervlakte van 0,5 ha of groter en 13 bedrijven een oppervlak van gemiddeld 0,25 ha.

Gelet op de aard van de bedrijven kan hier gesproken worden van overwegend huishoudelijk afvalwater. Voor de bepaling van het volume afvalwater (DWA) alsmede het aantal vervuilingseenheden (VE's) is het leidingwaterverbruik maatgevend. Het gebruik van oppervlaktewater en grondwater sluiten wij uit. Het leidingwaterverbruik is weer afhankelijk van het aantal werknemers per bedrijf dat daadwerkelijk op locatie werkzaam is. Wij achten een aantal van 10 werknemers per bedrijf reëel. In de literatuur (o.a. RioNed) wordt veelal een waterverbruik van 10 tot 15 m³ per werknemer per jaar aangehouden. De DWA voor Wildeman III wordt dan berekend op maximaal 2.850 m³/jaar. Wanneer deze afvalwaterstroom betrekking heeft op een werkdag van 12 uur bedraagt de DWA bij benadering 1 m³/uur. Het aantal VE's per locatie is bedrijfsafhankelijk. Uitgaande van (overwegend) huishoudelijk afvalwater bedraagt het aantal vervuilingseenheden voor De Wildeman III 60 tot 100 VE's. Bedrijven met een veel groter leidingwaterverbruik (bijvoorbeeld een wasserij, slachterij) zullen leiden tot een aanzienlijk hoger aantal VE's. De aanmeldingen voor een bedrijfskavel geven vooralsnog geen aanleiding om van dergelijke bedrijfsactiviteiten uit te gaan.

Waterkwaliteit

Bedrijvenpark De Wildeman III krijgt een oppervlaktewatersysteem dat wordt geïntegreerd met De Wildeman I en II. Het vaste streefpeil bedraagt NAP +1,85 meter (peilgebied BOM 550).

Het watersysteem bestaat uit een ringstructuur langs de Van Heemstraweg-oost en de Provincialeweg N322. Aan de westzijde vindt aansluiting plaats met een bestaande vijver die verder wordt uitgebreid. Het nieuwe/te verruimen oppervlaktewater langs de Van Heemstraweg-oost en de N322 krijgt aan de zijde van het bedrijvenpark een natuurvriendelijke oever (NVO). Dit betreft een gradiëntrijke oever deels onder en deels boven de waterlijn. Ook de randen van de uitbreiding van de bergingsvijvers (zijde bedrijventerrein en N322) krijgen een zachte gradiëntrijke oever. Enerzijds omdat dit een

verbetering geeft van de waterkwaliteit en de biodiversiteit. Anderzijds zijn zachte oevers gewenst om erosie door golfslag (overheersende windrichtingen noordwest/west/zuidwest) tegen te gaan. De uitbreiding van de huidige bergingsvijver vindt plaats in een strook onder het tracé van de hoogspanningsleidingen van TenneT.

Voor een verdere optimalisering van de waterkwaliteit worden waterdieptes gegraven tot circa 1 meter beneden streefpeil. De watergangen zijn verbonden met bestaande structuren waardoor geen dode eindten ontstaan en de af- en aanvoer van water is gegarandeerd.

In bijlage 2 is schematisch het watersysteem aangegeven. Dit systeem ligt vast. De dubbele belijning geeft de ligging van NVO's weer. Het ontwerpproces van de NVO's vindt in een later stadium plaats; uitgedaan wordt van een onderwaterberm van minimaal 0,75 meter en taluds van 1:2 of flauwer.

Op de nieuwe ontwikkeling bevinden zich geen riool-overstorten. Het stelsel resulteert in een strikte scheiding tussen afvalwater van bedrijven en regenwater van verhardingen. Die laatste component wordt afgevoerd via het eerder genoemde systeem van laagtes/zaksloten tussen de uitgeefbare kavels. Neerslagwater van verhardingen wordt geborgen en vertraagd afgevoerd naar het oppervlaktewater. Met name de first flush van kleinere buien leidt tot een effectieve voorzuivering en bezinking van zwevend stof alvorens het oppervlaktewater wordt bereikt. Dit geeft een positieve bijdrage aan de waterkwaliteit.

In het plangebied is dus geen sprake van de aanwezigheid van B-watergangen tussen de uitgeefbare kavels. Al het oppervlaktewater ligt aan de randen van het bedrijventerrein.

Waterkwantiteit

In het plangebied De Wildeman III wordt wateroppervlak aangelegd dat anticipeert op te dempen - bestaand- oppervlaktewater en compensatie van de toename van verhard oppervlak. Hierbij worden de beleidsregels van WSRL gevolgd. Als gevolg van de nieuwe inrichting van het gebied neemt het areaal openwater toe met een factor 4 van circa 3.000 m² bestaand tot circa 12.000 m² (1,2 ha) in de nieuwe situatie.

Deze toename van openwater heeft gevolgen voor de verandering van verdamping alsmede van de omvang van kwel en/of wegzijging.

De Wildeman III maakt thans deel uit van het agrarische gebied aan de zuidoostzijde. Voor dit gebied geldt een zomerpeil van NAP +1,90 meter en een winterpeil van +1,75 meter. Bij de planontwikkeling wordt het gebied De Wildeman III hydrologisch gekoppeld aan het bestaande bedrijventerrein De Wildeman. Het waterpeil wordt dan een vast peil jaarrond van NAP +1,85 meter. Om te kunnen beoordelen of deze peilwijziging in combinatie met een ruime toename van openwater leiden tot een significante verandering van kwel en/of wegzijging, is inzicht nodig van het diepe geohydrologische systeem.

In bijlage 3 wordt de geologische bodemopbouw in de omgeving van De Wildeman beschreven (bron: DINOloket). Verder wordt nader ingegaan op het grondwaterstandverloop in het eerste watervoerend pakket. Deze stijghoogte bepaalt of er sprake is van potentiële kwel en/of wegzijging. Uit de algemene regionale informatie blijkt dat in onderhavig gebied zowel potentiële kwel als wegzijging mogelijk is, afhankelijk van de zomer- en winterperiode en waterstanden in de Waal.

Op basis van alle informatie wordt voor De Wildeman III de navolgende verandering van kwel en wegzijging naar/vanuit het oppervlaktewatersysteem berekend. De waarden hebben uitsluitend

betrekking op het openwater. Aangenomen wordt dat het ondiepe grondwater door zijn eigen natuurlijke dynamiek geen extra kwel of wegzijging genereert.

	Huidige situatie zomer	Huidige situatie winter	Toekomstige situatie zomer	Toekomstige situatie winter
Openwater [m ²]	2.929	2.929	12.000	12.000
Peil [m t.o.v. NAP]	+1,90	+1,75	+1,85	+1,85
Pot. wegzijging [m ³ /etmaal]	9	-	29	-
Pot. kwel [m ³ /etmaal]	-	3	-	7

Uit de berekeningen volgt dat de (potentiële) wegzijging vanuit openwater naar het diepe grondwater toeneemt van 9 naar 29 m³/etmaal. De potentiële kwel neemt toe van 3 naar 7 m³/etmaal. Dat de wintersituatie relatief een kleinere impact heeft komt door het lagere winterpeil in de huidige situatie. De verhoging van het streefpeil leidt automatisch tot minder kwel. Gelet op de (zeer) geringe toename van kwel in de wintermaanden, zijn mitigerende maatregelen niet aan de orde. Voor de zomermaanden dient rekening te worden gehouden met extra wateraanvoer in verband met een toename van wegzijging van oppervlaktewater naar het diepe grondwater. De veranderingen in wegzijging en kwel hebben geen significante effecten (lees: verandering van ondiepe grondwaterstanden) op de omgeving. Ook op de natuurgebieden in de Waal-uiteerwaarden heeft ontwikkeling van De Wildeman III geen effect van betekenis.

Opgemerkt wordt dat de verliezen door wegzijging veel kleiner zijn dan de verdampingsverliezen waar zondermeer rekening mee moet worden gehouden. Een wateraanvoer naar dit gebied is in de zomermaanden te allen tijde aan de orde.

datum: 9 april 2024
onze ref.: NL202047433-N24-076

Bronnen:

Watertoets De Wildeman, RPS 25 oktober 2018

Inspiratieboek bedrijventerrein Wildeman III, BügelHajema, november 2022

Ontwerp Bestemmingsplan met bijlagen, gemeente Zaltbommel, 20 december 2022

Richtlijn toetsing kwel en wegzijging, Jan van de Braak, 23 oktober 2012

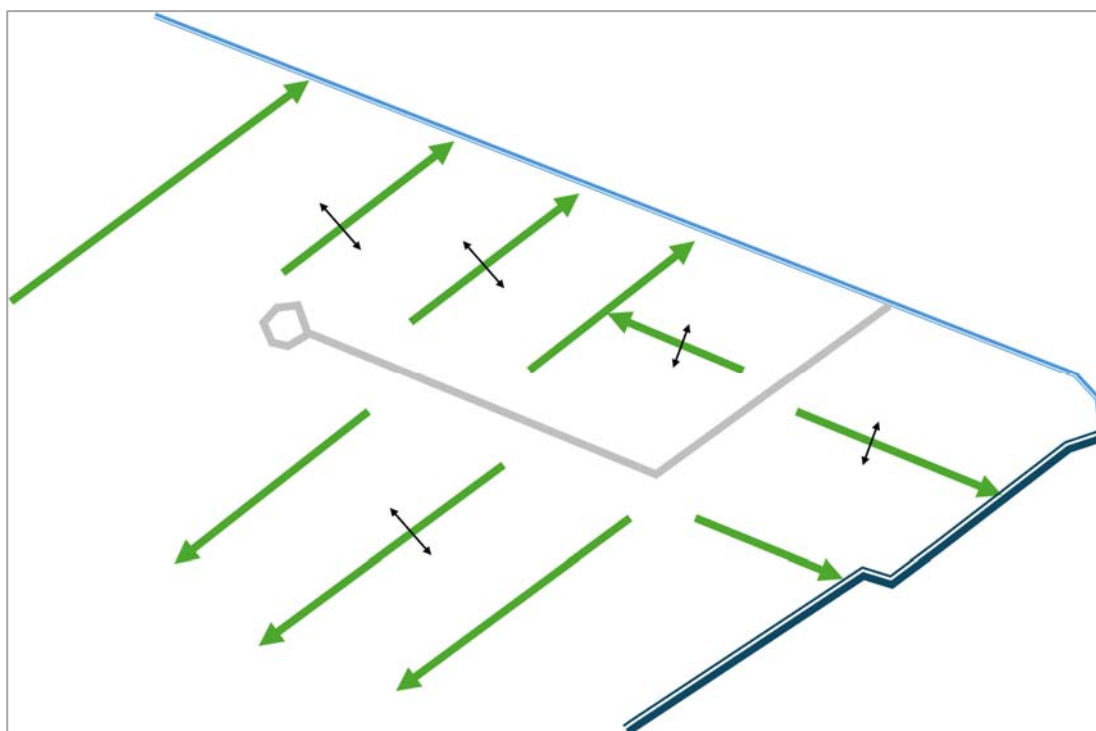
DINOloket <https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen/>

Bijlage

1. Persleidingen en rioolgemaal de Wildeman

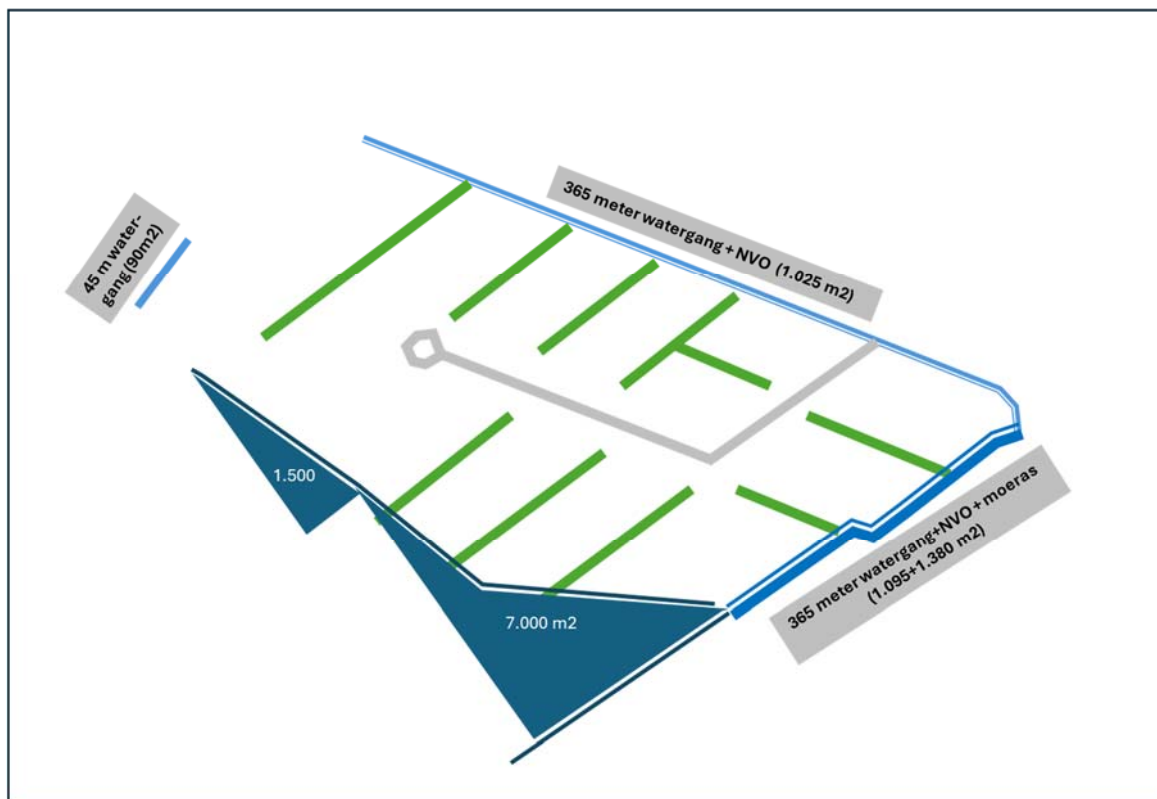
Schematische weergave bestaande en nieuwe persleidingen en rioolgemalen

Schematische weergaven zaksloten/wadi's op De Wildeman III met schuifruimte (flexibele kavelgrootte)

Bijlage

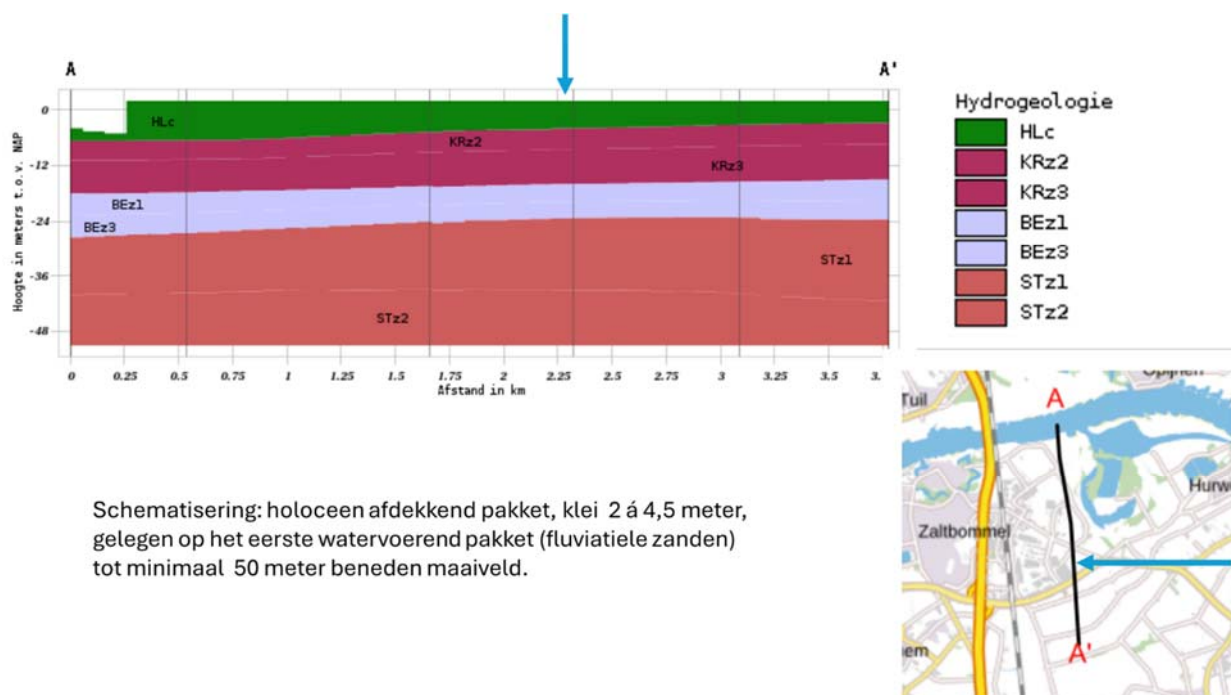
2. Oppervlaktewatersysteem

Oppervlaktewater De Wildeman III met daarin de ligging van natuurvriendelijke oevers en hoeveelheid openwater

Bijlage

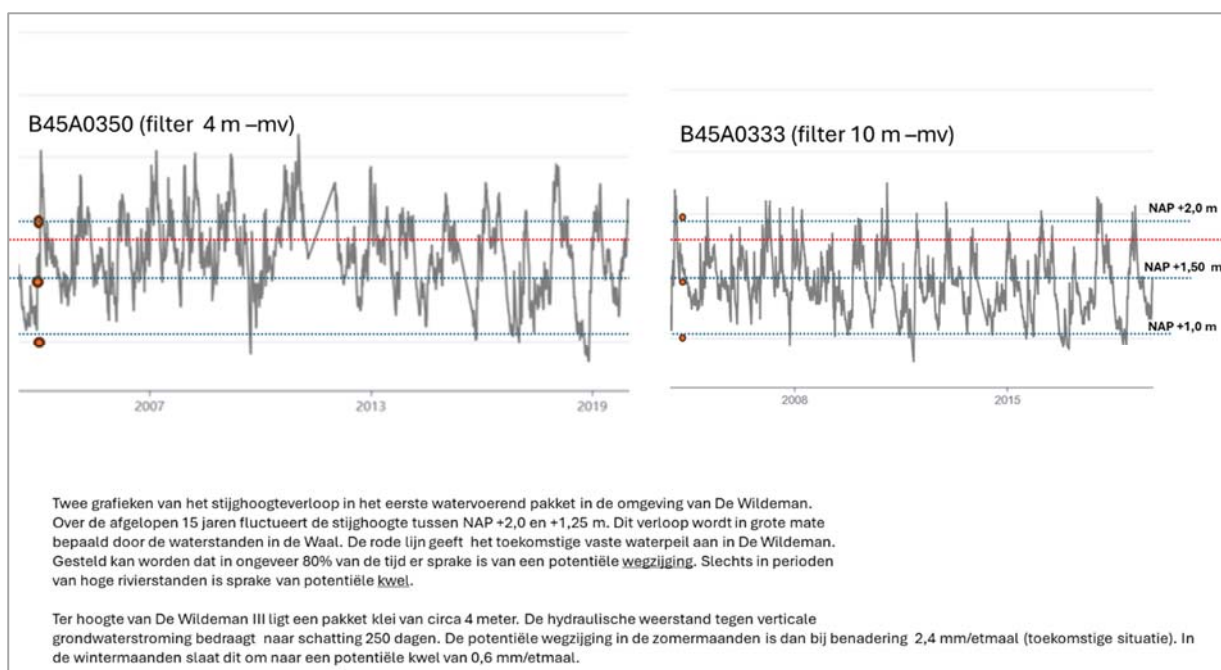
3. Geohydrologie

Diep bodemprofiel omgeving De Wildeman met indeling in holoceen (groen) en pleistocene (Formaties van Kreftenheije, Beegden en Sterksel)

Gemiddeld isohypsenbeeld grondwater 1^e watervoerend pakket

Stijghoogteverloop in twee peilbuizen resp. ten noorden en ten zuiden van De Wildeman. Meetperiode 2002 – 2020